

Hoe betrouwbaar is medisch-tandheelkundige informatie op Internet?

Informatie over de gezondheid van de mens behoort tot de meest gevraagde onderwerpen op het Internet. Juist de enorme hoeveelheid gegevens – vaak ook over gevoelige onderwerpen – die beschikbaar is op het Internet, doet vermoeden dat de aanbieders gebruikmaken van de zorgen die iemand met gezondheidsproblemen heeft. De enorme hoeveelheid websites die zich met het onderwerp ‘gezondheid’ bezighouden, maken het voor een leek, maar ook voor een professionele bezoeker, lastig het kaf van het koren te scheiden. Deze bijdrage beschrijft een ‘differentiële diagnose’ voor medische informatie op het Internet, waarmee geprobeerd wordt enige duidelijkheid te verschaffen over de waarde van die informatie.

Let op de domeinen

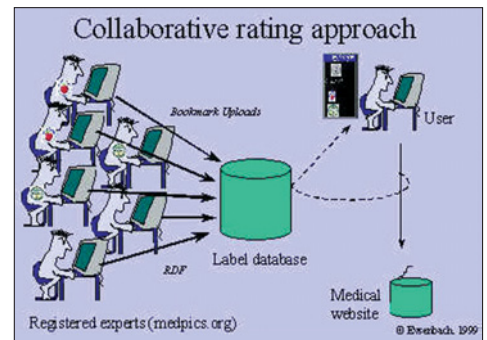
Een ruwe schifting is mogelijk door op de uitgangen van het webadres te letten. Er bestaat al jarenlang een indeling van domeinen, die in de Verenigde Staten is ontstaan. De uitgang .com (dot com) duidt op een commerciële instelling. Organisaties gebruiken de uitgang .org en .gov wordt voor de door de overheid beheerde sites gebruikt. De uitgang .edu duidt op een onderwijsinstelling, meestal een universiteit. Commerciële instellingen die gezondheidsadviezen geven, dienen met enig wantrouwen te worden bekeken. Overigens is hiermee niet gezegd dat de daar gevonden informatie geen waarde heeft. Organisaties (o.a. patiëntenorganisaties) werken vaak op een non-profitbasis, maar als ze door een bedrijf worden gesponsord dient men toch op z'n qui-vive te zijn. De overheid geeft geld uit voor nationale gezondheidsvoorlichting en op de overheidssites kan men in het algemeen de grote databanken vinden met abstracts uit de literatuur (NLM, Medline enz.). Universiteiten zijn over het algemeen een goede bron voor informatie, maar slagen er niet altijd in deze op een duidelijke manier te presenteren. De enorme belangstelling van het publiek om daar naar een oplossing voor een gezondheidsprobleem te zoeken, heeft vaak een ‘overladen’ website tot gevolg.

Verder ziet men in toenemende mate de uitgang .net, deze is vergelijkbaar met die van organisaties. Nederlandse universiteiten gebruiken niet de uitgang .edu, maar hun eigen ingeburgerde afkorting zoals KUN (Katholieke Universiteit Nijmegen) en RUG (Rijksuniversiteit Groningen). Voor een buitenstaander is daarmee jammer genoeg niet direct duidelijk dat men met een onderwijsinstelling te maken heeft. Wetenschappelijke tijdschriften zijn wereldwijd nog steeds belangrijke informatiebronnen. Op hun sites worden echter meestal alleen abstracts van de artikelen gegeven. De cyberjournals proberen, zij het met een beperkte keuze, direct op de informatiebehoefte van een professionele bezoeker in te spelen. Voor de meeste sites geldt dat reclame niet meer is te vermijden. Deze moeten los worden gezien van de inhoud, een directe koppeling met de inhoud van een artikel is daarom wel erg verdacht.

Kwaliteitslabels

De enorme groei van Internet induceert ook zelfregulerende controlesystemen om te kunnen overleven. Juist met betrekking tot infor-

De werking van het labelsysteem van Med-PICS.

matie over gezondheid en ziekte is dat van belang. Ook ethische en sociale aspecten wegen zwaar mee en zo is er een aantal organisaties ontstaan, die zich bezighouden met het ontwikkelen van een systeem ter bewaking van de betrouwbaarheid van wetenschappelijke en medische informatie op het Internet. Eén van de bekendste is de Health On the Net Foundation (HON), die als een non-profit portaal fungeert voor informatieverstrekking over medische en gezondheidsvraagstukken. De HON heeft een code ontwikkeld waaraan een website over gezondheid zou moeten voldoen en zij gaat uit van een verantwoordelijke zelfregulering op vrijwillige basis. Na aanmelding bij de HON wordt men opgenomen in de eigen database en kan deze website het logo van de HON voeren. Op de HON-website kan men door middel van zoekmachines naar de gecertificeerde websites zoeken. Omdat de nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid van de aanbieder, biedt dit geen enkele garantie voor diens kwaliteit. Meer op kwaliteit gericht is de ontwikkeling van Med-PICS, gebaseerd op het door het Massachusetts Institute of Technology ontwikkelde Platform for Internet Content Selection (PICS). Dat is een systeem waar door middel van ‘labels’ op een website wordt aangegeven in hoeverre deze website aan gedefinieerde kwaliteitseisen voor informatieverstrekking over medische en gezondheidsvraagstukken beantwoordt. De labels worden uitgegeven door de auteur, een (wetenschappelijke) redactie of onafhankelijke instituten en zijn wat betreft de inhoud vergelijkbaar met de abstracts uit de wetenschappelijke bladen. Zo komen er labels voor algemene medische informatie, voor specifieke patiëntengroepen en voor onderzoekers en praktici. Labelservice-instituten kunnen door op PICS gebaseerde software deze websites doorzoeken, categoriseren en dan certificeren. Deze gegevens worden opgeslagen in een database die door bezoekers weer kan worden geraadpleegd. Een consortium, geleid door de afdeling Klinische Sozialmedizin van de Universiteit van Heidelberg, het National Research and Development Centre for Welfare and Health in Finland en het Institute for Learning and Research Technology uit Bristol heeft met een subsidie van de Europese Unie, een proefproject opgezet onder de naam Med-CERTAIN om dit kwaliteitslabelsysteem te ontwikkelen. Het Med-CERTAIN project is te bekijken op het adres: <http://medpics.org/medcertain/1.htm>.

Vooralsnog zal de websurfer op zoek naar informatie over medische zaken echter zeer kritisch te werk moeten gaan en veel eigen onderzoek moeten verrichten.

S.L. Liem, redacteur Internet